

BIBELSK TRO

Nr. 3
Juni 1995

4. årgang

3

*Fritt, uavhengig tidsskrift
på evangelisk-luthersk grunn*

utgir tidsskriftet
Bibelsk Tro

Formål og grunnlag:

Stiftelsens formål er å fremme bibeltro kristendomsforståelse etter Guds Ord på den evangelisk-lutherske bekjennelsesgrunn. Stiftelsen skal på det grunnlag som er nevnt nedenfor ved litterær virksomhet og på andre tjenlige måter hjelpe til å utbre bibelsk forkynnelse og lære, slik at evangeliet kan nå ut til menneskene og nådegavene få sin naturlige funksjon. Likedan vil en vurdere religiøse og åndelige strømninger, bevegelser, tidsaktuelle tanker, ideologier og tiltak i lys av Skriften.

Grunnlaget for stiftelsens virksomhet er den Hellige Skrift, forstått og brukt i lys av Bibelens eget Kristus-vitnesbyrd og Jesu og apostlene skriftsyn, dvs.

Skriftens vitnesbyrd om seg selv. Bibelen er Guds Hellige Ord, gitt ved den Hellige Ånds inspirasjon, troverdig og urokkelig, helt igjennom Guds Ord gitt i menneskelig språk.

Bibelens ord – slik det opprinnelig ble gitt – er uten feil og selvomsigelser i alle sine uttalelser når det forstår i samsvar med dens egne forutsetninger. Skriftenes ord må tolkes ved Skriften selv. Bibelen er Guds åpenbaringsord, gitt oss som veileding til frelse og evig liv. Den er den eneste, sanne og fullt ut tilstrekkelige, klare og absolute autoritet og norm i alle spørsmål som angår Kristen tro, lære og liv.

Den evangelisk-lutherske lære som er nedfelt i Den norske kirkes bekjennelses-

skrifter er i samsvar med Skriften og følgelig bekjennelsesgrunnlag for stiftelsens virksomhet. Sentralt i denne lære står overbevisningen om «Skriften alene», «rettferdigjørelsen ved tro på Kristus alene» og den evangeliske kirkeforståelse som legger vekt på det alminnelige prestedømme og nådegevhusholdningen.

Styret:

Lektor/cand. theol. Olav Hermod Kydland (formann), forkynner/cand. theol. Kristoffer Fjelde (nestformann), misjonær/rektor Reidar Eriksen (sekretær), ingeniør Gordon Landro og avd.leder Olav Stokka. Varamenn: Adjunkt Gunnar Holth, misjonær/cand. theol. Olav Toft, avd.leder Tor Ydstebø, bonde Ola Borrevik og bedriftsleder Gunleif Handeland.

Rådet:

Rådgiver/sosialøkonom Dagfinn J. Hansen, jordbruksavløser Jan Ove Heggdal, bonde/cand. theol. Arvid Joramo, bonde Leif Jan Krogedal, bonde Samuel Norland, misjonær/cand. theol. Guttorm Raen.

Faste medarbeidere

i Bibelsk Tro:

Forkynner Kjell Dahlene, lærer/cand. theol. Eivind Gjerde, adjunkt Gunnar Holth, lærer Reidulf Tværåli, misjonsskolelærer/dr. Norvald Yri.

BIBELSK TRO

Fritt, uavhengig tidsskrift
på evangelisk-
luthersk grunn

Redaksjon:

Olav Hermod Kydland

Guttorm Raen

Olav Toft

Redaksjons- og
ekspedisjonsadr.:

Postboks 264, 4350 Nærbø

Fax 51 43 22 82

Abonnement og gaver:

Kleppveien 894,
4063 Voll

Postgiro: 0825 0578300
Bankgiro: 3290.07.77786

Kasserer: Kristian Byberg

Tlf. 51 65 41 01

Utkommer 6 ganger i året.

Årsabonnement :

Norge og Norden kr. 100,-
Til andre land kr. 125,-
Skoleungdom kr. 70,-

Redaksjonen er ansvarlig for alt som kommer fram i lederspalten.

Konkrete synspunkter for øvrig står de respektive forfattere ansvarlig for. Red. deler nødvendigvis ikke alle disse, men er ansvarlig for at ikke noe bryter med stiftelsens formål og grunnlag. Unntak fra dette kan være ytringer i klipp- og leserbrevspalten.

Ettertrykk kan skje med kildeangivelse.

Layout: Narve Holmen

Steinkjer Trykkeri AS

Tlf. 74 16 30 00

Nr. 3 Juni 1995:

Tankar ved eit 1000-års-jubileum

Leiar. Olav Toft Side 2

Setter du din lit til rikdom?

Andakt. Jonas Hodnefjell » 3

Tanker om sjelesorg

Kristen omsorg. Karl K. Riis » 4

Hverdagskristendom – i lyset af de sidste tider

Vitnesbyrd og tjeneste. Immanuel Fuglsang » 6

Hvor er lidenskaben?

Aktuelt før – og nå. Hans Erik Nissen » 8

Calmeyergate-linjen i vår tid

Fra troens slagmark. Sigurd Grindheim » 10

Et kirkejubileum

Kommentar » 14

Kamerat til barna

Trossannhet. J. F. Lövgren » 15

Profeten Habakkuk

Bibelstudieserie. Dag Risdal » 16

En husholdning i tidenes fylde

Bibelstudeserie. Kjell Dahlene » 20

Enhet og enighet

Den åndelige enhet som vi bekjenner i vår apostoliske trosbekjennelse, er en trossak. Det vil si at den ikke er noe som blir til ved menneskelige anstrengelser, men er Guds verk. Det er Guds nåde og forkynnelsen av hans Ord som skaper denne enhet. Og det er godt å få kjenne det åndelige samfunn der dette står i sentrum.

Åndelig enhet er ikke det samme som at en er enig på alle områder. Menneskelig uenighet kan også sette skille mellom kristne. Men åndelig enhet forutsetter at det å leve i Guds nåde er det viktigste av alt for oss, og at det er om å gjøre at Guds Ord får gjøre sin gjerning med oss.

Måtte det være slik at Guds Ord får «bo rikelig iblant oss» (Kol 3,16).

Neste nummer av Bibelsk Tro kommer i august.

Tankar ved eit 1000-årsjubileum

Som folk må me ikkje gløyma alt det gode Gud har gjort mot landet vårt gjennom farne år. I Bibelen står det: «Lova Herren, mi sjel, og gløym ikkje alle hans velgjerningar!» (Sal 103,2). Dette er noko me treng å minna om, serleg i eit år då me høgtidar tusenårs-jubileum knytt til at Olav Trygvason steig i land på Moster.

Leiar

Du sende ditt Ord

Me må alltid vera ein sendar og ein mottakar for ei melding som skal kunngjerast utover jorda. Slik også med den bibelske bodskapen. Den går ikkje av seg sjølv. Gud sender ut sitt Ord ved sine sendebod, dit han dirigerar dei. Eit godt døme på det har me i Apg 13,2-3: «Medan dei no ein gong heldt gudsteneste og fasta, sa Den Heilage Ande: – Skil no ut åt meg Barnabas og Saulus, så dei kan gjera det verket som eg har kalla dei

til! Då heldt dei faste og bøn, la så hendene på dei og let dei fara.» Då Paulus og fylgjet hans på den andre misjonsreisa frå Antiochia i Syria og vestover var komne bortimot Mysia, prøvde dei å reisa nordover til Bitynia. Men Jesu Ande gav dei ikkje lov; for Den Heilage Ande hindra dei frå å tala ordet i Asia. Og dei vart ved Andens tvang dytta vestover mot Europa. Då Paulus attpå til i Troas i eit nattleg syn fekk sjå ein mann fra Makedonia og høyra han seia: «Kom over til Makedonia og hjelp oss!» Då skjøna dei at det var Herren som hadde kalla dei over til Europa. Og så gjekk då frelsebodskapen vidare vestover, og seinare ved nye sendebod nordover – og nådde om sider like opp til oss. Me fekk vår gjestingstid etter mange og lange år i mørker og vankunne. Gud gløymde oss ikkje, og det skal han ha takk for.

Du sende ditt ord til Noregs fjell, og ljós over landet strøymde.

Frå Bøkenes Bok

Tone: «Hvilken venn vi har i Jesus»

*Boka over alle bøker
er mi kjære bibelbok
Den ber bod om frelsens under
om at syndi bort han tok
No eg ei behøver beve
om eg enn finn syndig trå
Den ei meire er mi gjerning
når eg trur – har eg fått sjå.*

*Sjølv om eg på mitt lid skipbrot
han åleine er min grunn
«Ved den eine» skal eg råda
har eg hørt frå sannhets munn
Når eg berre lit på Ordet
om at blodet det er alt
som behøvs for himmelriket
Ja, med det han har betalt.*

*Gud av deg då ei vil krevja
meir enn det han alt har fått
ved din Frelsars beiske liding
Han er røynt, har prøva stått
sjølv og for den djupast falne
har han bore synd og last
Lovens bud han og oppfylte
Alt deg tynger på han kast.*

Laurits Ramsvik

Mottakaren sitt ansvar

Å ta imot Guds Ord, og å gøyma det i eit godt og vent hjarta, det er mottakaren sitt ansvar. Det same når det gjeld å retta seg etter Ordet og leva det ut i kvardagen. For det folk som frægt vil vera og vinna lukka lang, det høgt Guds ord må bera som ljoset på sin gang! Det er viktig å lyfta Guds Ord høgt opp i desse fråfallstider med sine sterke nedbrytande påverknader. For dei som lærer Den Heilage Skrifta å kjenna og rettar seg etter henne, vil stå seg i åndskampen.

Ein vil her nemna tre objekt som er sers viktig å verja mot Satans listige åtak:

Heimen

Heim og ekteskap må vernast mot meir oppløysing. Det er i heimen borna skal veksa opp og formast. Og som heimane er, slik vert framtida åt landet vårt. Slik vert også dei som skal styra dette landet, både på riks- og lokalplan, då dei styrande er eksponentar av det som ovrar seg i folkedjupet. Lik sponen som flyt opp. Den unge slekta må førast inn i folket vårt sin gamle kristenarv, og dei nye heimane og dei nye slektene som kjem, må få henta si kraft frå Den Heilage Skrifta.

Setter du din lit til rikdom?

Da tok Jesus til orde og sa til dem: Barn! Hvor vanskelig det er for dem som setter sin lit til rikdom, å komme inn i Guds rike!» (Mark 10,24)

Andakt

Å forene kristendom og rikdom er vanskelig fordi de jordiske ting synes å ha like stor makt over oss som synden. Tilsynelatende kan det også se ut som om rikdom kan gjøre et menneske lykkelig og tryggere enn det er for en som har lite av jordisk gods. Det som er den store fare, er når man setter sin lit til rikdommen og slår seg til ro med den.

Den rike bonden som det står skrevet om i Lukas 12, slo seg til ro og følte seg trygg i sin rikdom. Da krevde Gud hans sjel helt uventet. Derfor står det også skrevet: «Samle dere ikke skatter på jorden, hvor møll og rust tærer, men samle dere skatter i himmelen. Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik å komme inn i Guds rike» (Mat 19,23-24).

«Ikke enhver som sier til meg: Herre! Herre! skal komme inn i himlenes

rike, men den som gjør min himmelske Faders vilje» (Mat 7,21). Altså: Den som gjør Guds vilje i denne verden, og lar Gud få styring over sitt liv, han er det ingen fare for å skulle bli trellbundet av mammon, om han var nokså rik. Det mennesket vil bli velsignet av Gud med sin rikdom, og den vil bli formidlet ut til både fattig og rik.

Måtte vi som er barn av Gud ha vårt hjerte løst fra det vi mener å eie her på jorden. Det er borget gods vi har å gjøre med, og vi skal svare for det vi har fått å forvalte.

Det som man løser, skal være løst i himmelen. Men det som man binder på jorden, skal være bundet i himmelen.

JONAS HODNEFJELL

*Herre, jeg hjertelig ønsker
å fremme din øre.
Dertil du skapte meg
at jeg din tjener skal være.
Hvor er jeg sæl,
som kan med liv og med sjel
tjene så nådig en Herre!*

Skulen

Kristendomsundervisninga i skulen er eit mykje viktigare fag enn mange held det for å vera. Dette gav den engelske undervisningsministeren, Sir David Eccles, i si tid uttrykk for på denne måten: «Dersom ein utvidar den tekniske undervisninga og gløymer kristendomsundervisninga, vert me som dei som byggjer eit stort party og gløymer kompas og styremaskin.» Det moralske forfallet har auka sterkt her hjå oss også, og er eit direkte resultat av den minka vørnaden for dei kristne moralnormene. Også me, som ministaren sa, må velja det undervisningssystemet som lærer dei unge at like hardt som me slit for levebrødet, like hardt må me slita for å hevja moralen.

Kyrkja

Det burde vera uturvande å nemna at Guds Ord må verta teke vare på i kyrkja.

Men heller ikkje der vert Bibelen konsekvent avgjerande norm i spørsmål som dreiar seg om m.a. sambuarskap, skilsmål og attgifte, homofile parforhold.

Det er mest som det står i 2Kong 17,9: «Og Israels-borna tilhylla sin Gud med ord som ikkje var rette.» Det me treng i dag er prestar og biskopar, organisasjonsleiarar og forkynnalar som vågar å stå fram og tala klårt mot fråfallet, og leva som kristne i samsvar med Guds gode Ord og ordninga.

Og så må me ikkje gløyma vårt ansvar for dei folkesлага som framleis lever i mørker utan Gud og utan von i verda. Fedrane våre tok misjonsordren på alvor. Det må me også halda fram med. For me kan ikkje teia om Jesus! No er det vår generasjon sitt ansvar å halda fram og føra arbeidet vidare så lenge Gud kallar oss til å senda ut sitt Ord til dei som enno ventar på det.

OLAV TOFT

Tanker om sjelesorg

Jeg er nok på mange måter privilegert, når det gjelder mitt eget møte med sjelesorg.

Kristen omsorg

Jeg møtte den i mitt barndomshjem. Mor lærte meg at det var en vei til Gud og til nådens trone. Hun gikk veien sammen med meg – troens vei.

Jeg møtte fin sjelesorg hos en god kristen venn, som kanskje ikke engang var klar over hvor stor hjelp han gav. Han brukte Bibelen, og på den måten ble han redskap til at troens liv på nytt ble tent i mitt hjerte. Ordet om min Frelser gjorde meg fri!

Og jeg har møtt mye sunn og god omsorg gjennom en evangelisk frigjørende forkynnelse. – Jeg satt som ganske ung og hørte: «...og du som sliter med alt det du skal være og gjøre, og kommer til kort... Høre, skal du! Høre det som er gjort for deg av en annen – av din Frelser!»

På den måten smakte jeg forløsningens krefter, og det har bundet meg til min Frelser. – Også i kriser, og når jeg ikke så noen vei, har de råd og den hjelp jeg har fått fra andre kristne, vært uvurderlig.

Hva er sjelesorg?

På én måte er det svært enkelt. Det er *omsorg for sjelene*. Og allikevel er det ikke så enkelt å definere.

Er det sjelesorg når to mennesker snakker med hverandre om religiøse spørsmål? Eller når et medmenneske tar meg og mine livssmerter og personlige problemer alvorlig?

Vi kan enkelte ganger lese i aviser at spåkoner og soneterapeuter er vår tids sjelesørgere. De snakker med mange og kommer tett inn på dypt personlige ting. – Men er det sjelesorg?

Eller kan vi si at alminnelig omsorg for vårt sunne, normale sjeleliv – det vi kaller mentalhygiene – er sjelesorg?

Og hva med det vi kaller psykoterapi, det vil si pleie og behandling av det syke sjeleliv – er det det samme som sjelesorg?

Det er stor uklarhet hos mange. Går vi en generasjon tilbake, ble det ofte talt om den *humane* og den *kristne* sjelesorg – og forskjellen mellom dem.

Den *humane* sjelesorg er den menneskelige ikke-kristne omsorg for andre. Den bygger på erfaringmessig innsikt i mennesket og dets reaksjoner. Her er det plass til mange grunnsyn og skoleretninger – også mange forskjellige menneskesyn!

Et typisk grunntrekk er at *mennesket settes i sentrum*. Og virkelighetsforståelsen er typisk *dennesidig*. Det enkelte menneskes behov, velbefinnende, balanse i tilværelsen og livskreftenes utfoldelse er sentralt her.

Kristen omsorg har en helt annen virkelighetsforståelse. Her øves omsorg ut fra den bibelske virkelighetsforståelse og det menneskesyn vi møter der.

Kjennetegnet

Her vil jeg først nevne noen elementer som kan hjelpe til å profilere og avgrense den kristne sjelesorgen, og gi den sitt egenartede og markante innhold.

Den setter *Gud* i sentrum. Han er vår skaper. Vi er skapt i Guds bilde og til samfunn med ham. Dette fellesskapet med Gud er en hovedsak – det har førsteplassen! Men Gud er også vår Herre – og hans vilje er overordnet meg og mitt! Å leve i det paktsforholdet, at Herren er vår Gud og jeg hans barn, er det største som finnes!

Derfor settes *Guds frelse* også i sentrum. Et bibelsk menneskesyn innebærer et meget radikalt syn på synd! Vår grunnskade her kan ingen menneskelig terapi gjenopprette – men evangeliet om Jesus Kristus er en Guds kraft til frelse!

Derfor kommer bruken av *nådens midler* – evangeliet forkynt i ord og sakrament – og absolvusjon, til å være det som gir sjelesorgen sitt spesielle preg. Også bønn og forbønn med håndspåleggelse gjør sjelesorgen bruk av.

En hovedoppgave for kristen sjelesorg er *omsorg for troens liv i hjertet*. Omsorg

for at dette nye liv blir født, at det får næring og vokser, og at det ikke mistes igjen.

En sjelesørger kjenner Gud, kommer fra ham og fører til ham. Vi har fellesskap med Faderen ved Jesus Kristus. Men det er også et kristent fellesskap med hverandre, som innebærer at «dem mene har omsorg for hverandre» (1Kor 12,25). Sjelesorgen fører inn i det kristne fellesskap.

Den kristne sjelesorg har en *evighets-dimensjon*. Det betyr ikke at vi er likeglade med de mange dennesidige spørsmål i menneskelivet, men at det evige er det viktigste.

Ut fra dette grunnsyn kan det være nærliggende å tenke at sjelesorgen kun kan beskjefte seg med såkalte åndelige spørsmål. Men det er ikke riktig. Det ser vi tydelig ut fra Jesu sjelesorg. Han hadde omsorg for *hele mennesket*, og det må sjelesorgen også ha.

Kort sagt kan en uttrykke seg slik: Den vertikale linjen – den som angår vårt gudsforhold – gir sjelesorgen sitt avgjørende sær preg!

Men det finnes i menneskelivet også et horisontalt plan. Det vil si mennesket i forhold til seg selv og sin neste.

Den kristne sjelesorg bør kjennetegnes ved at den tar både Gud og mennesket på alvor! Som mennesker har vi bruk for hjelp både på det loddrette og det vannrette plan. Det kjenner vi fra vårt eget liv og de mennesker vi skal forsøke å hjelpe. Det kommer et «hav» av problemstillinger som angår våre nærmeste og våre medmennesker.

Mye angår også forholdet til oss selv, vår egen identitet, våre følelsesmessige reaksjoner, våre bindinger og fastlåste livsmønstre.

Intet av dette er sjelesorgen fremmed, og her er det viktig for sjelesorgen å kjenne både sin oppgave og sin begrensning.

Spenningsfelt

Psykoterapi er behandling ved hjelp av psykiske virkemidler, særlig med tanke på sykelige tilstander. Det ligger utenfor min oppgave å skulle gi en bredere framstilling av psykoterapiens forhold til sjelesorg. Men i vårt arbeid med mennesker i nød og krise, kommer vi ikke forbi spørsmålet. Ofte møter vi mennesker som både har bruk for sjelesorg og den

faglige hjelp som en psykolog eller en psykiater kan gi.

Normalt har ikke sjelesorgen noen problemer med å erkjenne dette. Sjelesorgen vet at overfor alvorlige sinnslidelser og psykiske sykdommer kan en ikke-faglært kun gi det som kan sammenlignes med førstehjelp ved en trafikkulykke. Det er ikke uten betydning, og ofte har en sjelesørger motivert den syke til å få virkelig hjelp ved å søke kompetent faglig behandling.

Det var ønskelig om det også kunne vises samme forståelse fra psykologer og psykiatere når det gjelder den hjelp og åndelige omsorg som kristen sjelesorg kan yte.

Mulige avveier...

De senere år er kristen sjelesorg blitt angrepet for å *åndeliggjøre* de sykelige tilstander og rent menneskelige reaksjoner. Den faren er reell. Vi erkjenner at den faren er der, og forsøker å være våken overfor denne avvei.

Nå er det ikke alltid så lett å skjelne. Det vi kaller det *åndelige* og det *psykiske* er ofte vevd inn i hverandre. Å gjennomskue dette kan være vanskelig for mange.

La meg forklare det ved eksempler:

Vi møter alminnelig menneskelig angst, men også den sykelige. Hva er forskjellen?

Sunn ydmykhet er en kristelig dyd, men det er ikke det samme som selvforsakrakt.

Åndelig og menneskelig myndighet er én ting, men å være et dominerende maktmenneske, som tyranniserer andre, er noe annet.

Også alminnelige menneskelige og hverdagslige konfliktsituasjoner kan åndeliggjøres. Det er ikke sunt når et menneske søker å understøtte sin svake identitet ved å innbille seg at Gud har kalt det til et eller annet stort og merkverdig.

Sjelesørgeren må nødvendigvis ha menneskekjennskap! Og vi skal øve sunn selvkritikk overfor den hjelp vi gir.

Allikevel kan kritikken være så hard at vi havner i den motsatte grøften. Vi har *psykologisert* oss langt bort fra det som er sunt og sant åndelig!

Bibelen taler om «den Ånd som er fra Gud», og om «den åndelige» (1Kor 2,12-15).

En kristendom uten en ny fødsel og uten Den Hellige Ånd, er dypest sett et

Hverdagskristendom – i lyset af de sidste tider

I vor tid tales der meget om, at vi kristne må lade os udfordre af den tiltagende afkristning i vort land. Det siger, at vi må satse meget på at nå den moderne danske med evangeliet. Og det skal gøres på en sådan måde, at der ikke opstilles unødvendige hindringer for evangeliets frie løb. Ikke så få kræfter bruges med dette for øje, fordi mange danskere har meget lidt eller måske slet ingen baggrundsforskæelse for, hvad der er det kristne budskabs mest centrale indhold.

Vitnesbyrd og tjeneste

For evangeliets skyld

Det er bestemt ikke forkert at gøre sig tanker herom. Det gjorde bl.a. apostelen Paulus meget ud af – netop fordi han brændte for sjæles frelse. Han ville gerne indrette sig anderledes i visse situationer, end han var vant til, hvis det kunde give en «åben dør for evangeliet». Samtidig var han meget agtpågivende, hvis andre forkyndere, som kom efter ham, forsøgte at forkynde et andet evangelium, end Paulus hadde forkyndt. Da måtte han tage skarpt til genmæle: «Hvis nogen forkynder jer evangeliet i strid med det, I har mottaget – forbandet være han!» (Gal 1,9).

bedrag! Glemmer sjælesorgen det, da har den sviktet og mistet sin verdi!

Menneskene er i vår tid svært psykologisk bevisste. Ved hjælp av psykologien forstår og forklarer vi nesten alle ting når det gjelder menneskelig adfærd, reaktion, kriser, konflikter og mye mer...

Psykolog-hjælp og psykiatrisk behandling er «in».

Vi underkjenner ikke betydningen av dette. Men når jeg ovenfor påpekede faren ved *åndeliggjørelse*, så er grøften på motsatt side *psykologisering*. Dette er vidt utbredt også blandt kristne.

Man kan møte kristne som selv er kommet i sentrum, og hvor selvpoptatt selvrealisering er blitt det egentlige!

Det finnes skyld og skyldfølelse som er usunn, men hva med den *ekte*?

Også i dag må vi være på vagt, så vi ikke kommer bort fra Bibelens centrum. Først og fremmest, når det gælder selve frelsens grund, men også når det drejer sig om at leve som kristen i hverdagen f.eks. i hjemmet, på arbejdspladsen, i skolen og i den kristne forsamling mellem brødre og søstre i troen på Jesus. Vort forhold til vore medmennesker kan nemlig ikke løsrides fra vort forhold til Jesus. Og der har forholdet til vore medtroende en ganske særlig stilling, jfr. Gal 6,10: «Så lad oss, mens vi har lejlighed til det, gøre godt imod alle, men især mod dem, der har hjemme i den samme tro.»

Tidens tegn – og kristnes indbyrdes forhold

Netop fordi vi lever i de sidste dage, er det vigtigt, at vi giver øgt på, hvad der står om sammenhængen mellem «tidens tegn» og det indbyrdes forhold mellem kristne. Jeg tror, følgende bibelvers vil kunne være os til hjælp i den forbindelse:

«Og fordi lovløsheden tager overhånd, vil kærligheden blive kold hos de fleste» (Mat 24,12).

«Fremfort alt have inderlig kærlighed til hverandre; for kærlighed skjuler en mangfoldighed af synder» (1Pet 4,8). →

Virkelig synd og skyld overfor Gud og vårt medmenneske skal ikke fornektes eller psykologiseres vekk – les: bortforklaries!

Den skal *bekjennes* – og her er Jesu blod rensemidlet!

Det hender ofte at vi står overfor følgende:

Et liv som lever i strid med Guds bud, legitimeres – og synd og umoral kaldes «naturlig», og psykologien tas til inntekt for dette!

Da er vi ført vill!

Vi har bruk for kristen sjælesorg – den sunne og den sanne!

KARL K. RIIS

«Da nu dette går sin opløsning i møde, hvor bør I da ikke vandre i helliglivsførelse og guds frygt» (2Pet 3,11).

Med hensyn til disciplenes indbyrdes forhold lød det sådan fra Jesus: «En ny befaling giver jeg jer, at I skal elske hverandre: ligesom jeg har elsket jer, skal også I elske hverandre. Derpå skal alle kende, at I er mine disciple, om I har indbyrdes kærlighed» (Joh 13,34-35).

Også apostelen Johannes har et ord at sige herom: «Vi vet, at vi er gået over fra døden til livet, for vi elsker brødrene. Den, der ikke elsker, bliver i døden. Enhver, der hader sin broder, er en morder; og I ved, at ingen morder har evigt liv blivende i sig» (1Joh 3,14-15).

«Deri består kærligheden: ikke i, at vi har elsket Gud, men i at han elskede os og sendte sin Søn til soning for voresynder» (1Joh 4,10).

Og Paulus siger det med disse ord: «Kristi kærlighed tvinger os; vi er nemlig overbevist om dette: Een er død i alles sted, altså er alle døde, og han døde i alles sted, for at de der lever, ikke mere skal leve for sig selv, men for ham, som døde og opstod for dem» (2Kor 5,14-15).

Lys og salt – i hverdagslivet!

Det kom til at præge mange af den første tids kristne, at de levede godt med Jesus i hverdagen. Det kunne ses på dem. Jesus kaldte disciplene jordens salt og verdens lys (Mat 5,13-15). Dermed siger Jesus faktisk, at uden de kristne ville alt på jorden være i mørke, og den vilde rådne op (Øivind Andersen). I en andagtsbog (Ved kilden) står der følgende i udlægningen af de nevnte vers:

«Har Gud givet en kristen lys over sit ord, sørger han for at anbringe denne kristne, så lyset kommer til at skinne, der hvor Gud vil. Det betyder på ingen måde, at han anbringer os i menneskeligt høje stillinger i samfundet. I alminnelighed bliver en kristens inflydelse mindre jo højere, han kommer i samfundet. I de høje stillinger må en kristen tage så mange hensyn til mennesker, at det ofte fuldstændig lammer hans betydning som kristen. – Kristne i det almindelige daglige liv når længst i at være til hjælp, frelse og velsignelse for mennesker. En kristen på en fabrik, et kontor, i et klasseværelse, på en gård og ikke mindst i et hjem, spredt ofte lys fra Jesus – et lys, som får en rekkevidde,

Traktat

«Hva er målet for din reise?»
er tittelen på en utvidet traktat som Norvald Yri har skrevet. Den er utgitt av Bibelsk Tro og Antikk-forlaget, beregnet til udeling blandt ikke-kristne.

Ønsker du å spre denne traktaten, kan du skrive til oss. Den er dessverre ikke gratis. Prisene vil være følgende:

100 eller flere: ...	Kr. 2,00 pr. stk.
50:	Kr. 3,00 pr. stk.
25:	Kr. 4,00 pr. stk.
10:	Kr. 5,00 pr. stk.

Skriv! Oppgi navn og antall til:
Bibelsk Tro, pb. 264, 4350 Nærbø.

ingen kunne have tænkt mulig. – Det, der fra vor side bliver tale om som kristne, er for det første at tage imod lyset. Vi må åbne os for det og være villige til at bære omkostninger ved at modtage lys fra Herren i Guds ord. For det andet gælder det om, at vi lader dette lyset skinne. Det kommer at koste noget, og vi møder modstand for Jesu skyld. Men er vi tro mot det lys, vi har fået, bliver vi det, Jesus har kaldet os til i verden: Salt og lys.»

Med målet for øje

Jo, vi har i sandhed grund til at være ivrigt optaget af, hvordan vi bedst kan bringe evangeliet videre til vores medmennesker. Men lad os først og fremmest søge svaret i Bibelen, hos ham, der sagde om sig selv: «Jeg er vejen, sandheden og livet.» Da er vi under hans løfter – også i en mørk og ond tid, hvor denne verden går sin undergang i møde, men hvor kristne forventer nye himle og en ny jord. – Troens mål er sjælens frelse. Lad os opmuntre og opflamme hinanden, så vi hjælper hinanden til at blive bevaret i samfundet med Jesus og vores brødre og søstre i troen på ham. Det er forudsætningen for den udadrettede tjeneste i alle dens afskygninger: Børnearbejde, ungdomsarbejde, ældrearbejde, pionermission og også det, vi kalder «almindelige møder».

IMMANUEL FUGLSANG

Hvor er lidenskaben?

De efterretninger, Nehemias fik fra Jerusalem, var frygdelige: Folket levede i stor nød og vanære, og Jerusalems mur var nedbrudt.

Aktuelt før – og nå

Hvordan er vor stilling – ikke i menneskers, men i Guds øjne? Hvordan bedømmer Herren os? Gud ransager hjertene. Han er den eneste, der kan gøre det. Vi skal ikke udtale os på Guds vegne, men vi skal våge. Det indebærer, at vi skal se virkeligheden i øjnene. Gør vi ikke det, sover vi ind i døden.

Mange mennesker lever i dag, fordi de hørte advarselstegnene. De gik til læge, blev undersøgt, og der blev grebet ind i tide. Hvad der gælder vor krop, gælder også vor sjæl. Mange fik Satan lov at lulle i søvn. Vel lød der advarselsråb, men de blev overhört. Andre lod sig vække. De gik frem i lyset og lod sig behandle af Guds ord. Det blev opgør og en ny begyndelse.

En nedbrudt mur

Det som kendetegner vor åndssituation er, at muren mellem Guds folk og verden ikke længre er der. Verdens ånd og væsen blæser ind over Guds folk og siver ned mellem de kristne indbyrdes. Vel tænker og handler Guds børn ikke helt som verden. Alligevel kan vi alle nævne mange eksempler på, at det, som verden tænker og gør i dag, det tænker og gør de kristne i morgen.

Hva er sket?

Der er gennem de senere år sket en umærkelig ændring i opfattelse af, hvad det vil sige at være en kristen. For år tilbage fandt mange deres identitet som kristne i deres forhold til Guds ord. Derfor opplevede de en stor trang til at fordybe sig i Guds ord og blive ført ind i, hvor der står skrevet. Senere blev evangelisation det store ord, og mange fandt deres kristne identitet i det, de gjorde for Jesus. Til en vis grad er det stadig tilfældet, samtidig med at der tydeligt spores en træthed, og det kniber med at få folk til at gå ind i alt det meget, som er sat i gang.

Ingen ny metode

Der er to ting, som er afgørende for Guds folk. Det er forholdet til Guds ord og livet i spændingsfeltet mellem lov og evangelium. Er vi ikke under en stadig og intens påvirkning af Guds ord, da bliver verden, dens tanker og meninger uvilkårligt det, vi tager farve af. Lader vi os ikke bestandigt dømme af loven og oprejse ved evangeliet, bliver vor kristendom mærkelig kold og teoretisk, selv om det, vi siger og mener, er aldrig så rigtigt.

Hvordan kommer vi ud af det åndelige dødvande, vi befinner os i?

Det er vigtigt, at vi ikke mener, at en ny metode, teknik eller sag kan hjælpe os. Fristelsen til at tro det har gang på gang ført os på afveje. Nej, sandheden er, at vi ikke magter at gjenrejse de mure, der virkelig kan være et boltværk mod verden, dens væsen og ånd. Vi vil i år fremover kunne drive det meste af vort arbejde, men gribet Gud ikke ind, vil vi opleve en tilbagetrækning på frontafsnit efter frontafsnit.

Når det bliver pinse på ny

Herren må påny udgyde sin ånd, så hans ord får samme magt over vores sjæle, som det havde i våre åndelige fædres tid. De var ikke helgener. Vi kan hos de fleste af dem finde nogle af pietismens vildskud, men de havde mødt Gud ansigt til ansigt. Ordet om blodet havde sat deres hjerter i brand, og de vilde et: Jesus, Jesus og bare ham. Deres bøn var ikke bare rigtige og velvalgte ord. Den var et nødskrig til Gud både for deres egen og for andres frelse. Det er forkert at mene, at deres nej til verden bare var affødt af trangen til at tage sig from ud i egne og andres øjne. Det er sandt, at også for dem var synden med i alt. Alligevel var drivkraften i deres liv Guds egen Ånd. Det var ham, der førte dem ind i brud med alt det, som ville hindre deres åndelige liv.

I helliges spor

Også for os tegner Guds ord billeder af, hvad det vil sige at tage sit kors op og følge efter Jesus gennem Paulus' ord: Men jeg tillægger ikke mit liv nogen betydning, når bare jeg må fuldføre mit løb og den tjeneste, jeg har fået fra

Ubibelsk om homofili

Gleden over påskens store budskap har i år vært blandet med sorg og fortvilelse over biskopenes uttalelse om homofil-spørsmålet. Mange av oss er meget skuffet over at ikke en eneste av biskopene følger Bibelens egne ord, og kaller homofilt samliv for synd.

Aktuell debatt

Ifertaltrets konklusjon sies det: «Homofilt samliv finnes i dag også blant kristne.»

Men hva mener biskopene med dette? Om vi tar ordene slik de står, sier de at det finnes troende kristne som lever i åpenbar synd imot Guds Ord. Slike «bør inkluderes i det kristne fellesskap», sier biskopene.

Men Bibelen taler ikke slik. De som lever i åpenbar synd skal irlettesettes med kjærlighet og omsorg (Jud 23). Mange mennesker kan ha mangt å slite med i sitt eget indre. Men de som ikke vil bryte med syndige forhold, skal utelukkes fra de troendes aktive samfunn (1Kor 5,1-7).

Vi har bare nåden i Kristus som grunnlag for å kalte oss kristne. Men slike som lever i åpenbar strid med

Guds Ord, skal ikke kalles kristne. De skulle ikke inkluderes i det kristne samfunn så lenge det syndige forhold vedvarer, men alvorlig formanes til omvendelse.

Dette er en alvorlig sak. Vi ser en farlig utvikling underveis. I dag vil mange tenke som så: Her finnes to forskjellige syn på homofilt samliv – og så får vi respektere hverandre. Det må være plass i kirken for to syn på en slik sak. Sånn snakker mange i dag.

Men dette er en ubibelsk og derfor farlig tankegang. Det finnes en antydning til en slik tankegang i biskopenes etterord: «Det er vårt ønske at denne saken ikke får splitte kirken.» I hovedsaken står vi sammen, sier de.

Til denne form for «kirkelighet» må vi bare si NEI. – Og misjonsorganisasjonenes ledere bør slutte å snakke om at misjonens aktive folk skal slutte opp om den offisielle kirkes organer. Vi ser hva for syn som der finnes. Nå er det heller tiden til at vi gransker oss selv, så våre frivillige organisasjoner om mulig kan holdes klar av tidens åndelige virvar.

CARL FR. WISLOFF
Dagen, 21. 04 1995

Herren Jesus: at vidne om evangeliet om Guds nåde.

Det er, hvad det drejer sig om: Selv at nå målet og at få andre til at gøre det samme. Ulykken i dag er, at det langt på vejen bleven en selvfølge, at man selv når målet. Alt for få læser Guds ord og hører Guds ord for selv at nå målet. Sjælefonden gør, hvad han kan, for at gøre frelsesvished til frelsessikkerhed. Når det er sket mister troen sit liv. Den er ikke længere en stadig fortvivlesens flugt fra sig selv til Gud. Da bliver vidnesbyrdet også uden frukt. Det er livløst. Det er ikke født i et hjerte, hvis stadige bøn er: Gud vær mig synder nådig.

Vi må tilbage til kilderne, eller rettere til kilden – til Jesus selv.

Dit kan vi ikke komme i egen kraft. Herren må forbarme sig over os. Vi

behøver visdoms- og åbenbarings ånd til at erkende ham. Så længe vort kendskab til ham er en frugt af egne krafter, er det ikke tilstrækkeligt dypt. Vi kan da have de rette meninger, men livet er ikke bleven Kristus. Det er helt anderledes når vi får lov til at se Jesus ved Helligånden. Da føres vi ud over den grænse, som kød og blod kan åpenbare. Da bliver Jesus sjælens lidenskab.

Vi må i tillid til Guds forunderlige løfter bede om at se det, som intet øje har set, og at høre det, som intet øre har hørt – det, som Gud har beredt for dem, der elsker ham. Da føres vi ind i evangeliets hemmeligheder. Når det sker, er det morgenrøde påny for Herrens folk.

HANS ERIK NISSEN

Calmeyergate-linjen i vår tid

Med stor rett kan vi si at møtet i Calmeyergatens misjonshus i januar 1920 først og fremst hadde sin brodd – ikke mot de liberale – men mot de «fredskonservative».

Fra troens slagmark

Året før hadde det nemlig vært innkalt til et kirkestevne i Drammen. Biskop Jens Tandberg, som var formann for Menighetsfakultetets forstanderskap, og selv var konservativ i teologien, stod som innbyder sammen med den liberale professor Lyder Brun.

Da dette ble kjent, rykket professor Ole Hallesby ut med full tyngde. Han avviste at det var mulig å inngå i noe samarbeid med liberale teologer.

Samlet kristenfolk

På Calmeyergate-møtet stilte et samlet kristenfolk seg bak Hallesbys linje. Det kom utsendinger fra så å si samtlige kretser fra alle organisasjoner. Bare Sjømannsmisjonen og én enkelt krets av Misjonsselskapet var unntatt.

Det ble vedtatt at bibeltro kristne ikke måtte «inngå i frivillig samarbeid med den som har brutt med Bibelens autoritet». Videre ble det fastslått at «innenfor det frivillige kristelige arbeid vil vi våke over at det som tillitsmenn og arbeidere kun velges folk som uforbeholdent stiller seg på Skriftens grunn etter vår kirkes bekjennelse.» Det er disse vedtakene som har fått navnet «Calmeyergate-linjen».

Formuleringene viser klart til hva som var det avgjørende kriterium for samarbeid. Det var hvordan den enkelte stiller seg til Bibelen.

På Calmeyergate-møtet i 1920 holdt professor Ole Hallesby et foredrag om «farene ved den liberale teologi». Han gikk da til roten av problemet, og hevdet at det som gjør at den liberale teologi atskiller seg fra sann kristendom, er at den fornekter Skriftens guddommelige inspirasjon.

Det er stor forskjell på de liberale teologene, sa Hallesby, men det som er deres fellesnevner, er at de setter menneskemeninger opp over Skriften.

«Jeg har nå vist det som er felles for den liberale teologi og som skiller den fra den gamle bibeltro kristendom, nemlig dette at den har brutt med Bibelens autoritet og satt menneskemeninger opp ved siden av, ja, over Guds åpenbarte Ord,» konkluderte Hallesby.

Gal tolkning

Vi ser av dette at det er feil når noen vil påstå at Hallesby bare avviste den liberale teologi som fornekktet spesielle ledd i den apostoliske trosbekjennelse, som f.eks. Kristi oppstandelse eller jomfrufødselen. Dette blir gjerne sagt for å begrunne at de uenigheter som vi diskuterer i våre sammenhenger i dag, ikke kan kalles en strid mot den liberale teologi. De forskjellige syn vi opplever i dag er ikke så graverende at de kan aktualisere Calmeyergate-linjen, blir det sagt.

Nå er det riktig at Hallesby la stor vekt på å påvise på hvilke punkter den liberale teologi kom til å fornekte bibelsk kristendom. Han gjorde dette for at det skulle bli klart hvor alvorlig kampen var: Det stod om selve troen, ikke om forskjellige måter å tro på.

Hallesbys foredrag viser samtidig helt klart at det som utgjorde det prinsipielle skille mellom liberal og positiv teologi var forholdet til Skriften. Henvisningene til Skriftens autoritet i vedtakene fra Calmeyergate-møtet viser det like klart.

Bare historisk interesse?

På hvilken måte er Calmeyergate-linjen aktuell i dag?

For det første er det klart at Calmeyergate-møtet ikke er noen ufeilbarlig åpenbaring fra Gud. Det er et uttrykk for hvordan kristne ledere, og et samlet kristenfolk, tenkte, bekjente og handlet i 1920.

Har møtet så bare en historisk interesse? Mange vil mene det.

Men det kan ikke være rett å gjøre seg ferdig med Calmeyergate-møtet så fort. Vedtakene fra møtet har sin aktualitet fordi de gir uttrykk for tankene til et kristenfolk som har møtt Jesus Kristus og latt seg forplikte på Guds Ord. →

Calmeyergate-linjen gir uttrykk for et bibelsk anliggende, og derfor er den like aktuell i dag. Skriften sier mange ganger at vranglærere skal vi vise bort:

«Brødre vi pålegger dere i Herren Jesu Kristi navn: Trekk dere tilbake fra enhver bror som vandrer utilbørlig og ikke etter den lære dere mottok fra oss» (2Tess 3,6).

«Et menneske som farer med vranglære, skal du vise fra deg, etter at du har formant ham én gang og én gang til» (Tit 3,10).

«Hver den som slår inn på avveier og ikke blir i Kristi lære, har ikke Gud. Den som blir i læren, han har både Faderen og Sønnen. Om noen kommer til dere og ikke fører denne lære, da ta ikke imot ham i deres hus og hils ham ikke velkommen!» (2Joh 9 flg.).

Av og til nevner Det nye testamente sentrale punkter i læren som forkynnere skal prøves på (1Joh 4,2 flg.), men det grunnleggende kriterium for å avgjøre hva som er sant og falskt, er om det stemmer med Guds Ord. F.eks. i 1Tim 6,3 sier Paulus at en vranglærer er den som ikke holder seg til vår Herre Jesu Kristi sunne ord.

Jesu ord

Her vil noen si at dette ordet er vanskelig å forstå for det fantes jo ikke noen samling av Jesus-ord da Paulus skrev dette. Evangeliene ble nedskrevet etter at Paulus hadde skrevet sine brev.

Guds Ord

...Det er viktig at vi forkynner Guds Ord rett og rent. Det er bedre å samle ti for å gi dem brød, enn tusen for å gi dem stein. Den historisk-kritiske metode har mange tilhengere, og selv i sin moderate form er det denne som har ødelagt mest i vårt land.

...Mange sier at Guds Ord er tidsbestemt, men det sier ikke Ordet selv. Ordet er eviggyldig, og det er derfor viktig å holde fram en ufeilbarlig Bibel i forkynnelsen.

EIVIND FLA

(gen.sekr. i Muhammedanermisjonen) i intervju med avis Dagen

Men fra den aller første kristne tid var den kristne menighet innrettet etter overleveringene fra Jesus selv. Paulus viser stadig til disse overleveringene i sin forkynnelse (1Kor 7,10; 11,23; 14,37; 15,3).

Paulus skjerner skarpt mellom disse ordene og sine egne (1Kor 7,25). Men Paulus har også fått sitt budskap og sitt oppdrag direkte fra Jesus (Gal 1,11 flg.), og når han taler som apostel har hans ord samme autoritet som Jesu og Guds Ord (1Kor 2,13; 1Tess 2,13). Derfor kan apostelen også vise til sine ord som rettesnor for menighetene (Apg 16,4; 1Kor 11,2; Gal 1,8 flg.; Fil 4,9; 2Tim 2,2.; 3,14).

I tråd med dette sier han i 1Tim 1,11 at vranglære er det som strider mot det som er blitt ham betrodd, dvs. det apostoliske ord. 2 Tess 3,6 sier at en vranglærer er en som ikke vandrer etter den lære dere mottok fra oss – noe som igjen er en henvisning til det apostoliske ord.

Vi kan derfor konkludere med at både Skriften og Calmeyergate-linjen fastslår at «den eneste regel og rettesnor som all lære og alle lærere skal prøves og dømmes etter, er de profetiske og apostoliske skrifter i Det gamle og Det nye testamentene» (Fra innledningen til Konkordieformelen).

Lærere som bryter med Skriften, må vi bryte med.

Side om side?

Selvsagt var det andre spørsmål som stod i fokus i 1920 enn det er i dag. Skal vi bestemme hvordan Calmeyergate-linjen må trekkes opp i dag, må vi ta dagens stridsspørsmål og se hvilken status de har. Er uenighetene av en slik karakter at de er en hindring for samarbeid? Eller er det tale om ulike syn som kan leve fordragelig side ved side?

Det kunne være interessant å se hvilken status Ole Hallesby og lederne fra Calmeyergate-møtet gav de spørsmål vi strides om i dag.

Hva Hallesby mente har likevel bare begrenset verdi. Det avgjørende for oss blir å vurdere alle ting i Bibelens lys. Hvilke spørsmål Calmeyergate-møtets ledere anså som samarbeidshindrende, kan ikke være den høyeste autoritet for oss. Det er Bibelen som er målestokken.

Vi har sett at Calmeyergate-linjen, i samsvar med Skriften, ville utelukke samarbeid med dem som har brutt med Skriftens autoritet.

Dette gir oss den avgjørende målesnor for hvor vi må sette grenser for samarbeid. Samarbeid må avvises med dem som står for skriftstridige lærdommer.

Dette må imidlertid ikke misforstås dithen at vi forlanger at alle kommer frem til absolutt like tolkninger av alle vanskelige ord i Skriften. Paulus sier til Titus at det er en del tåpelige stridsspørsmål han skal vise fra seg (Tit 3,9). Tolkningen av enkelte ord i Skriften kan være vanskelige, og det vil ikke føre noe godt med seg å gjøre alle tolknings-spørsmål til spørsmål om åndelig tillit.

Skillet må gå ved dem som tolker Skriften slik at de opphever Skriftens autoritet. Hallesby påpekte meget klart at den liberale teologi var kjennetegnet ved at den hadde satt fornuften til dommer over Bibelen.

Forkynnere og ledere som bekrefter at de opphever Bibelens autoritet, må vi avvise å ha samarbeid med.

Ond på bunnen

Det er sjeldent å høre åpenbare fornektelser av de sentrale frelsessannheter i forkynnelsen. Men det er ikke uvanlig at bibelfornektelsen gir seg utslag i at en fortier eller bortforklarer det radikale budskap i Skriften.

Når får vi høre om syndfallets konsekvenser? At alle mennesker er fordømt av Gud før de er født, som følge av arvesynden? At alle mennesker er onde av naturen, og ikke kan annet enn å gjøre ondt fordi de er onde på bunnen? At ikke noe menneske søker Gud av seg selv? At ingen kan bestemme seg for å bli kristen og tro på Jesus?

Når får vi høre det radikale budskap om evig liv og evig fortapelse? At den som ikke tror på Jesus, blir dømt til evig, sjelelig og legemlig lidelse i «den uslokkelige ild, hvor deres orm aldri dør og ilden ikke slukner» (Mark 9,43 flg.)?

Når noen konsekvent ikke vil forkynne Bibelens lære om disse ting, er det helt klart et utslag av at en har satt menneske-meningen over Skriften. En tror at menneskets fornuft eller religiøse anlegg vet bedre beskjed om hvordan evangeliet skal forkynnes enn Bibelen gjør.

Etiske spørsmål

Åpenbare fornektelser av Bibelens lære ser vi mer og mer av når det gjelder etiske spørsmål. I homofili-debatten ser

vi at Paulus' ord blir satt til side, med henvisning til at han ikke hadde skikkelig greie på hva homofili var, eller med henvisning til at en eller annen oppfatning av hva som er «det sentrale» i Bibelen, setter fordømmelsesordene ut av kraft. Dette er et klart brudd med Skriftens autoritet.

I debatten ommannens og kvinnens plass i menigheten ser vi på tilsvarende måte at Paulus' tale- og læreforbud for kvinner blir satt til side. Det skjer gjerne på den måten at en sier at det som det «egentlig» lå Paulus på hjerte å avvise, var noe annet enn at kvinner forkynte og lærte. Man finner på den måten en annen mening «bak» ordene (noe som er et hovedkjennetegn ved den liberale teologi). Slik setter man Skriftens autoritet til side.

Flere eksempler kunne vært nevnt, men det som til enhver tid blir hovedsaken, blir å prøve alt på Guds Ord.

Det kan ikke herske stor tvil om at det er all grunn til å besinne seg på Calmeyer-gate-linjen i dag.

Av og til får vi høre at det store skillet i norsk kristenliv går mellom dem som har eller ikke har tilknytning til bestemte menigheter, organisasjoner eller institusjoner. Men slike forenkede løsninger må vi ta avstand fra. Skillet går over alt der Guds Ord blir satt til side.

Alle troende har et ansvar for å prøve alt som blir forkynt, og se om det stemmer med Guds Ord, og avvise det som ikke gjør det (Joh 10,27; 1Kor 14,29).

Sannheten tro i kjærlighet

Like fullt trenger vi alle å minnes det apostoliske ord om å være sannheten tro i kjærlighet (Ef 4,15). Læretukten er for å verne både oss selv og våre med-vandrere mot å bli liggende etter på veien, og mot å bli ført på villspor bort fra Jesus. Hensikten er ikke å fremheve vår egen fortreffelighet, og å se ned på de andre. Et klikkvesen basert på menings-uniformering er ikke særlig framt.

Av Bibelen lærer vi å gjøre forskjell på dem som fører vill og dem som blir ført vill. Når apostelen Paulus henvender seg til menighetene i Galatia som var herjet av vranglære, talte han mildt til dem. De var blitt forvirret og forleddet. Men når han konfronterte vranglærerne som stod bak forvirringen, sparte han ikke på

Frelse av nåde – ikkje av gjerningar

I Rom 1,16 seier Paulus: «For eg skjemmest ikkje ved evangeliet; det er ei Guds kraft til frelse for kvar den som trur, både for jøde fyrst og så for grekar.» Og så i kap. 9-11 grunngjев han kvifor «for jøde fyrst». Det vert då så få, helst ingen, som vert frelst.

Brev frå leesar

I 11,1 spør han: «Har Gud forkasta folket sitt?» Og v. 11: «Har dei snåva for at dei skulle falla? Langt ifrå! Men ved deira fall er frelsa komen til (oss) heidningane.»

Han gjer serleg klårt kvifor dei fall. Og det må me sjå på.

«Dei har ihuge for Gud», seier han, «men ikkje med skjønsemdu» (Rom 10,2).

«Då dei ikkje kjende Guds rettferd, men søkte å grunna si eiga rettferd (av gjerningar), gav dei seg ikkje inn under Guds rettferd (v. 3). «Såleis har det då og, i den tida som no er (som på Elia si tid), vorte att ein rest som Gud i sin nåde har

konfekten, men brukte uttrykk som oversetterne kvier seg for å gjengi (Gal 5,12).

Når Paulus skriver til korinterne, tiltailler han dem som hellige, til tross for at alvorlig vranglære som fornektelelse av oppstandelsen har sneket seg inn, og til tross for at han på ny må kunngjøre for dem de grunnleggende kjensgjerninger i evangeliet (1Kor 15,1 flg.). Forfallet i Korint var alvorlig, men det hadde ennå ikke gjort at korinterne hadde mistet den levende tro på Jesus.

Bibelen lærer oss å stille strenge krav til dem som skal være forkynnere og lærere, og utelukke dem som lærer falskt. Overfor enkelte troende er tålmodigheten større. Fremfor alt lærer vi at evangeliet skal forkynnes for alle – også for dem som før vill.

Den frelsende lærer

Kirkens fremste kjennetegn er at den forkynner evangeliet for syndere. Det gjelder syndere av alle slag; avguds-

valt ut» (Rom 11,5). Og så har me v. 6: «Men er det av nåde, då er det ikkje lenger av gjerningar. Elles vert nåden ikkje lenger nåde.»

Ingen vert frelst utan ved Kristi nåde! «For av nåde er de frelseste ved tru. Og dette er ikkje av dykk sjølve; det er Guds gåve. Det er ikkje av gjerningar, for at ingen skal rosa seg» (Ef 2,8-9).

Den som rosar seg slik, er åndeleg ovmodig.

I China viste det seg at ein misjonær ikkje kunne驱iva ut ei vond ånd. Nei, han måtte på nytt ta til seg Ordet om Kristi soning for sine synder – nådens ord.

Som med chinamisionæren kan det også gå med andre som praktiserar nådegåvene no for tida. Er gjerningane det viktigaste, då er dei falne frå nåden. Dette gjeld også dei som rosar seg av sin tungetale.

Alle må venda om og tru evangeliet!

ANDREAS A. BØ

dyrkere, ekteskapsbrytere, baktalere, havesyke, egenrettferdige og dem som ikke har de rette meninger i alle spørsmål.

Evangeliet er budskapet om nåde i Jesus Kristus, uten betingelser, uten krav om at en forandring må skje først.

Men alvoret er at vranglæren fører til fortapelse (2Pet 2,21; 2Joh 9). Det skyldes for det første at det bare er ett budskap som har evnen til å gi liv – den rene lære (1Tim 4,16), og for det andre at det å sette seg opp mot Guds Ord, og ikke gi Gud rett, er en stor synd. Synd som fastholdes, og ikke blir bekjent for Gud, fører med seg den evige død.

Det kan derfor aldri sies at noen har rett til å fastholde en lærer som strider mot Guds Ord. Hvilke konsekvenser det får i den enkeltes liv, er det til syvende og sist bare Gud som vet; han som skal dømme det skjulte hos menneskene (Rom 2,16).

SIGURD GRINDEHEIM

Et kirkejubileum

I år feires 1000-årsjubileet for kristendommens innførelse i Norge (Olav Tryggvason).

Kommentar

En slik markering kan få en positiv betydning så sant innholdet i det en markerer, kommer tydelig fram. Det vil si at jubileet bringer en klar kristen forkynnelse til vårt folk.

Men en jubileumsfeiring kan også innebære at det blir sagt mye visvas, som ikke har noe med sann kristendom å gjøre. Da vil en tale om at alt er vel og bra, på tross av den store utglidning som har funnet sted i vår kirke i seinere tid. Konkret vil vi peke på to alvorlige farer i den retning.

Den kristendomsform som ble innført for 1000 år siden, var den romersk-katolske. På mange måter innebar likevel kristningen av landet en radikal forandring i tro og moral, selv om nok

mye skjedde i det ytre. Men vi vet at mennesker virkelig ble forandret ved evangeliets kraft. Og det ble gjort mye for å få slutt på hedenske skikker av forskjellig slag.

Den katolske kirke fjernet seg stadig mer fra Bibelens budskap. I århundredene som fulgte, ble det befestet flere og flere lærepunkter som strider mot det Bibelen sier. Reformasjonen innebar at en vendte tilbake til det bibelske evangelium, og satte Jesu Kristi nåde alene i stedet for egne gjerninger og fortjeneste.

Jubileet kan innebære at den katolske kirke får delta i feiringen på linje med den reformatoriske. Da blandes egentlig helt forskjellige åndsretninger sammen, og det bibelske budskap får ikke stå i sentrum.

Jesus advarte mot dem som talte store ord om arven fra fedrene, samtidig som de forkastet denne arven (Joh 8,39-40; Mat 23,29-32) Det samme kan lett skje ved et slikt jubileum. Når vi blant de fremste ledere i kirken har personer som aktivt går inn for det som Bibelen forbyr, og endog vil gi sin velsignelse til synder som Bibelen sier fører mennesker i fortapelse, hjelper det lite å tale store ord om kristendommens kulturelle betydning.

En feiring på slike premisser kan lett befeste det religiøse frafall i vårt folk.

Den tro og religion som preget vårt folk i vikingtiden, da kristendommen kom til landet, hadde flere scertrekk som vi finner klare paralleller til i vår åndelige forfalls-tid. Vi kan nevne tre–fire av disse, som var holdninger som den kristne tro måtte ta oppgjør med.

Vikingene var krigeriske. Plyndring, voldsbruk og fornøyelser av å se på voldsmettede tevlinger hørte til det som folk var opptatt av. – De ytre formene er nok annerledes, men vold som fornøyelser og aktivitet får en stadig større plass i vårt samfunn. Ikke minst de profitt-dominerete massemedia fremmer slikt.

Vikingene dro i hærtog ikke bare for å vise sin styrke, men også for å samle rikdom. Materiell vinning satt i høy-

«Jesus fant meg!»

Det er tittelen på et evangeliseringshefte som Stiftelsen På Bibelens Grunn nylig har gitt ut. Alle Bibelsk Tros abonnenter vil få det tilsendt.

Ønsker du imidlertid å få flere eksemplarer av heftet til utdeling, kan du skrive til oss og oppgi ønsket antall. (Du kan også få visse nummer av Bibelsk Tro til utdeling.) Heftene er gratis, men vi er takknemlige dersom noen vil gi en gave til dekking av trykking og distribusjon.

Vil samtidig takke de som allerede har støttet denne sak og/eller tidskriftet.

Skriv til: Bibelsk Tro, pb. 264, 4350
Nærbo. RED.

Kamerat til barna

«Er det dine barn, alle disse?», spurte mannen som hadde et ærend i huset.

Trossannhet

«Nei», sa husmoren, «ikke alle. De tre der er mine, men den fjerde er bare kamerat til barna».

Kamerat til barna? Det vekker tanke. Kameraten til barna har ingen arverett. Ingen rettigheter i det hele tatt. Vel får kanskje kameraten et stykke brød med barna i huset, men han har ikke noe krav på det.

Kamerat til barna? Undres på om ikke de fem dårlige jomfruene var det? De gikk sammen med barna, som om de hørte til huset. Men de ble utelukket da det knep. Judas var nok også kamerat til barna, da han fikk en bit sammen med de elleve, men hadde et sted for seg selv, og dit gikk han. Han fikk ikke del i arven sammen med de andre.

En mann som nevnes i åpenbaringsboken, hadde navn av å leve, men var død. Han var bare kamerat til barna og lekte sammen med dem. Når kvelden kommer må kameraten gå hjem. Husmoren ber ham da å gå. Jesus vil også en gang be noen å gå bort, blant

setet.^{*} – Det er ikke vanskelig å finne likhetspunkter med vår tids vekt på velstand og økonomisk fortjeneste.

Det er sagt at et dominerende trekk ved vikingenes religion var troen på egen «mått og megin» – makt og styrke. Dette hadde antagelig minst like stor betydning for mange som de religiøse forestillinger knyttet til den kjente gudelæren. – Vår tids gud som har med slikt å gjøre, kalles «selvrealisering» eller lignende.

Et av de trekk hvor den kristne moral aller mest tydelig skilte seg fra den gamle, viste seg ved at noe av det første en avskaffet, var den skikk å sette uønskede barn ut til villddyra. – I våre dager foregår slike barnedrap på sykehus, som egentlig skulle være institusjoner til å redde liv. Hvor hedensk vårt folk er blitt etter hvert, demonstreres aller mest ty-

disse blir kameratene til barna. Mange, mange kirkegjengere er også bare kamerater til barna, noen nattverds-gjester likeså. De deler brød med barna, men ikke åndssamfunn. De kommer ikke til å dele det evige hjem med barna.

Hagars sønn var i samme hjemmet som Isak, Saras sønn. De lekte kanskje og spiste sammen, men han fikk ikke arve sammen med løftets barn, fordi han var født etter kjødet. Trelen kan være kamerat med barna, men har ingen arverett.

De er kamerat til barna, alle hyklerne i menigheten. Når kvelden kommer, skiller de, om ikke før...

De er bare kamerater til barna, alle de uomvendte medlemmene i sangkor og musikklag. De blir ikke med i himmelens lovsangkor, fordi om de har lekt sammen med barna her.

Det er mange kamerater i ungdoms- og juniorforeninger. Og det verste er at meget av tilstelningene ikke kan føde barn, men bare produserer kamerater.

Er du barn? Eller bare kamerat?

Skriften sier: «Driv ut trellkvinnens og hennes sønn!» «Trelen blir ikke i huset til evig tid. Sønnen blir der til evig tid. Sønnen blir der evindelig.»

J. F. LÖVGREN

delig ved at vi har fått lover som kaller slikt en «rett».

Det kristne budskap er et kall til omvendelse og tro på evangeliet (Mark 1,15; Luk 24,47). På samme måte som i vikingtiden er det ikke noe som er viktigere for vårt folk enn dette – om ikke det skal ende under Guds forbannelse.

Kunne det skje at en benyttet den anledningen jubileet er, til å ta et klart oppgjør med vår tids folkesynder, og bringe et klart budskap om Jesus Kristus som vårt eneste frelseshåp, ville det bli en rett markering.

Hvis ikke, må en være redd for at jubileumsfeiringen bare vil føre til å befeste den tankegang at det ikke er nødvendig å bry seg om hva Gud har sagt i sitt Ord.

G. R.

Profeten Habakkuk

Leksjon 1:
*Guds trøst i
trengelstider*

Av DAG RISDAL

Bibel-
studie-
serie

Navnet Habakkuk betyr *omfavnelse – den hjertelige*. Navnet på profetene sier noe om det *budskapet* de fikk av Herren å formidle. På den måten er Habakkus profetiske gjerning lik en mann som hjertelig *trøster* sitt folk og tar det i favn. Vi kan derfor sette som tema for våre bibelstudier fra denne profetboken: *Guds trøst i trengsel.*

Profeten og hans samtid

Om denne profeten vet vi ikke noe mer enn det vi kan lese ut av selve boken. Vi får ikke noen historiske eller personlige opplysninger om ham. Desto mer blir det selve *budskapet* som får tale til oss.

Vi kan dog slutte oss til noe om dennemann og hans samtid. Ut fra 3,19 fremgår det at han tilhørte tempelsangerne. Han har derfor blitt betegnet som *salmisten* blandt profetene. Men først og fremst er han kjent som *troens profet* (2,4).

Vi får enkelte holdepunkter i boken om *når* han virket. På 700-tallet f.Kr. var Assyria en fryktet stormakt. Det var assyrierne som erobbert nordriket Israel 722 f.Kr. Men Assyria gikk til grunne etter at Ninive ble tatt av den babylonske kongen Nebopollasar i 612 f.Kr.

Habakkuk nevner ikke Assyria i det hele tatt i sin bok. Derimot taler han om det nye verdensriket som fikk mer og mer makt – nemlig *kaldeerne* (1,6). *Kaldeerne* er betegnelsen på det nye babylonske riket som oppstod under Nebukadnesar ved hans seier over egypterne ved Karkemisj 605 f.Kr.

En antar at boken er skrevet i syd-riket Juda i den tiden riket var truet av babylonernes sterke fremgang – altså omkring 600 f.Kr. under kong Jojakim. Og Jerusalem falt for den mektige kongen Nebukadnesar i 587 f.Kr. – og dermed begynner det 70-årige babylonske fan genskap.

Habakkuk har altså virket som et Herrens redskap i en katastrofetid – en mørk trengselstid. Og dermed er det mulig for oss å forstå betydningen av å *trøste* den lille, troende rest i en tilstand av politisk og åndelig storm.

Trøsteprofet

Habakkuk har virket samtidig med profeten Jeremia. De to profetene har arbeidet mot det samme mål og forknyt samme dom, nemlig Jerusalems fall.

Men hver for seg har de to virket *selvstendig*. De har ulik betoning i sin forkynnelse. Mens Jeremia var tårenes profet som *tuktet* sitt folk på grunn av deres fravall fra Herren, er Habakkuk først og fremst *trøsteprofet*. Han forkynner hvordan kaldeerne kommer til å fullbyrde Guds dom over Juda (1,12), men *Guds rike* skal seire til slutt (3,17-19).

Det historiske problem

De historiske begivenheter skjer ikke vilkårlig, men dater en bestemt plan – et mønster – frem mot fullendelsen: «Jeg er Gud, og det er ingen som jeg, jeg som fra begynnelsen forkynnte enden, og fra fordums tid det som ikke er skjedd. Det er jeg som sier: *Mitt råd skal bli fullbyr-*

det, og alt det jeg vil, det gjør jeg» (Jes 46,9-10).

Gud ser alt fra begynnelsen til enden. Han har et formål med alt og kjenner tid og time for alle ting. Alt er ham underlagt. Det var i tidens fylde Gud sendte sin Sønn (Gal 4,4).

D. Martyn Lloyd-Jones har i en bok – «Fra frykt til tro» – gitt noen perspektiver om Skriften syn på historien ut fra Habakkus bok. For en kristen er det liten grunn til å la seg forvirre av det som skjer på den historiske arena – hevder Lloyd-Jones – fordi Bibelen nett opp handler om dette emnet.

Som troende er vi vant med å betrakte Skriften som vår store veileder når det gjelder personlig frelse. Dette gjelder ikke minst synet på forsoningen i Kristus og rettferdigjørelsen ved troen på ham. Og dette budskap er kjernen i Habakkus bok (2,4).

Men budskapet om frelse ved troen på Jesus Kristus er ikke Bibelens eneste emne. For Skriften stiller den enkeltes frelse inn i en større sammenheng. Den omhandler hele verden, der du og jeg er individer i en stor helhet. Skriften begynner med å skildre verdens skapelse – og ikke menneskets. Dette kan peke på at verdensmisjonen har vært i Guds tanke fra begynnelsen av.

Vi derimot, er mest oppatt av våre egne, personlige problemer, men Skriften begynner lengre tilbake. Den ser hvert enkelt problem i forhold til dette verdensløp og historiens gang mot avslutningen. I så fall er det ikke overras-

kende om verdenssituasjonen i ulike tider gjør troens folk rådville.

I Habakkus bok er det historiskeproblem behandlet på en engasjerende måte, ikke som et teoretisk spørsmål, men mer som en personlig rådvilhet hos et enkelt menneske, nemlig profeten selv. Profeten ønsket å bringe det han så (i sin historiske samtid) sammen med det han trodde om Gud. I det berøringspunktet kan mange anfertelser oppstå. Les f.eks. Salme 73.

Profetens klage over sitt folks ondskap (1,1-4)

«Dette er det utsagn som profeten Habakkuk fikk se» (v. 1). Ordet *massa* (hebraisk) kan både bety byrde og utsagn (domsord). (Se Jer 23,33, med forklaring.) Profeten fikk altså en byrde lagt inn over seg i form av et utsagn (domsord). Dette måtte han forkyne! Og dette var noe han fikk åpenbart!

Vi ser videre i v. 2-3 hvordan profeten bringer sin nød frem for Herren over den ondskap, urettferdigheit og vold som råder blant hans folk i Juda. På den måten oppdager vi at alt det som uroet profeten i hovedsak er de samme problemer som engster mange kristne i dag.

Profeten så Juda-folket leve i åndelig frafall fra Herren og moralsk fall. Som helhet hadde folket vendt seg bort fra Herren og hans Ord.

Guds veier er underfulle – selv for profeten. Han kan ikke skjønne hvorfor Gud er passiv – hvorfor Gud ikke griper inn mot

sitt folk. Så kommer disse utbrudd: «*Hvor lenge* Herre, skal jeg rope (klage) uten at du hører!» «*Hvorfor* lar du meg se urett?» – «*Hvorfor* kan du selv se på slik elendighet?»

De samme spørsmål – *hvor lenge, hvorfor og hvordan* – sliter vi selv med. Det kan være nød og bekymring i den aktuelle teologiske og åndelige tilstand. Ja, hvorfor griper ikke Gud inn med en sann, bibelsk vekkelse i kirke og organisasjoner? – Vi kjenner på noe av den samme smerte som Habakkuk og vi spør: «Har Gud glemt å være nådig? Har han i sin vrede lukket tilfor sin barmhjertighet?» (Sal 77,10). Her berører vi anfektelsens dype nød.

Loven blir fordred

Profetens slutning av Guds taushet følger i v. 4: «Derfor er loven makteslös, og retten kommer aldri frem. For ugudelige omringer den rettferdige, derfor blir retten forvrengt.»

Guds Ords tale blir gjort til intet! – Dette skjer også i dag når *tidsbetonte tanker* blandes sammen med Skriftenes tanker!

Kort sagt kan en si at det profeten klager over her i v. 2-4 er at *Guds hellighet* (loven) blir fordred. Og dette vil på sikt også undergrave budskapet om *Guds frelsende kjærlighet* (evangeliet).

Guds uventede svar til profeten (1,5-12)

Habakkus bok er merkelig bygd opp. Den er som en *samtale* mellom profeten og Herren. Profeten kommer med sine klager (bønner) – og Herren svarer! →

Profeten har båret på *anfektelse og twil*. Og han har gått den rette vei – han har lagt sin *nød* frem for Herren. Habakkuk har gjort bruk av løftet i Sal 71,3: «Vær meg en *klippe* hvor jeg kan bo, dit jeg alltid kan gå! Du har sagt at du vil frelse meg, for du er min *klippe* og min festning.» Vi møter ordet *klippe* i Hab 1,12. (Og klippen er *Kristus* (1Kor 10,4)).

Midt i en urolig tid med mørke, trengsel og gyngende grunn, fant profeten *ett fast punkt* i tilværelsen – dit han alltid kunne vende seg med sin nød. Og derfra ventet han svar! På den måten blir Habakkuks bok som en bønneprofeti – i samtalens mellom Herren og profeten. Og profeten hadde stilt sine spørsmål på et *dypt* plan.

Etter profetens klage over at Herren ikke hadde hørt hans bønn, kommer svaret nå, men på en *uventet* og nesten sjokkerende måte!

«Nåvel, jeg har hørt din bønn hele tiden (sml. Dan 9,23), og nå vil jeg fortelle deg hva jeg har i sinne å gjøre!» – «Se dere omkring blant folkene. Se og bli forferdet, ja forferdet! For en gjerning gjør jeg i deres

dager, dere vil ikke tro det når den blir fortalt. For se, jeg lar kaldeerne reise seg, det ville og voldsomme folket...» (1,5-6).

Habakkuk – som på forhånd var i smerte over at Gud *tillot* urettferdighet blant sitt eget folk – får nå kunngjort noe som er *mye verre*: Gud har i sitt råd besluttet å reise opp et hedensk, gudløst og brutalt folk til å erobre Juda og straffe folket!

Men Gud viser *sin nåde* ved at han lar profeten få vite hva han har tenkt å gjøre: «For Herren Herren gjør ikke noe uten at han har *åpenbart* sine skjulte råd for sine tjenerne profetene» (Amos 3,7).

Overfor sin tjener Habakkuk avdekker Herren den fryktelige fiendens makt og den ødeleggelse kaldeerne vil etterlate seg. Her beskrives fiendens hovmot og stolthet: «...Fra seg selv henter de sin rett og sin høyhet» (v. 7).

Enda verre er beskrivelsen i v. 11: «...Deres kraft er deres gud.» – Med andre ord: Det kaldeerne stoler på og som er deres gud, *er dem selv!* – Dette er en grenseløs hån mot Israels Gud! Fienden tar altså deres egen kraft til innlekt for deres seierrike fremgang over Juda!

At Herren i dette tilfellet bruker dem som en tuktens ris over sitt gjenstridige folk, har kaldeerne intet syn for!

Gud bruker sine redskaper

Gud gir enkelte ganger *uventede* svar på våre bønner. I lang tid synes Gud slett ikke å høre. Men når han så endelig svarer, er det svar han gir enda mer gatefullt enn hans tilsyned.

latende taushet. Iblant er det overraskende å merke *hvilke redskaper* Den Allmektige benytter.

I vår tid har Gud brukt kommunismen som et redskap til å lutre de kristne som var på vei til å slumre inn.

Hva med oss i dag: Vi sukker over at den moderne (liberale) teologi infiltrerer over alt der Guds Ord blir undervist og forkynnt! Men hvem vet?

– Kanskje *Herren* endog bruker dette som et middel til å holde de opprikktige kristne våkne og bedende i endetiden! Herren er suveren når han utvelger *sine* redskaper!

Vi tror at Gud bare kan komme på en bestemt måte. Men Skriften lærer oss at Gud av og til besvarer våre bønner ved å tillate at tilstanden blir verre, før den blir bedre! Gud gjør i blant det motsatte av det vi forventer. Gud kan overmanne oss ved å stille oss ansikt til ansikt med en «kaldeisk hær».

Historien er forbundet med Guds rike

Ut fra Skriften som helhet er Guds rikes historie *nøkkelen* til forståelse av denne verdens historie. Dette høres merkelig ut, men jeg tror det er slik.

Andre verdensrikers historie som er omtalt i Det gamle testamente, har kun betydning ved at de berører Israels skjebne. Dermed kan vi slutte at vår tids historie kun er av betydning i den grad den berører Israel og den kristne menighet. For det som virkelig har betydning i denne verden er Jesu Kristi rike, *Ordet om korset* og misjonen blant

Salig...

«*Salig er det folk som har Herren til sin Gud, det folk han har valgt til sin eiendom.*»

Sal 33,12

Frimureri

Førsteamanuensis ved Menighetsfakultetet i Oslo, Sverre Dag Mogstad, har skrevet en meget grundig og veldokumentert bok om frimureriet etter det svenske systemet, eller det såkalte spekulativt kristne frimureri. Også Den norske Frimurerorden følger dette systemet.

Bokmelding

For å være med i frimurerordenen må du bekjenne deg til den kristne tro. Kun menn har adgang til ordenen. Frimureriets lover sier at ordenens grunnlag og opprinnelse ligger i tanken om at Gud selv har innstiftet ordenen til fremme av og forsvar for den kristne tros innerste hemmeligheter.

Mogstad er vel den første forskeren som fremstiller frimureriet ut fra systemets egne kilder. Frimurerere har i sammenheng med dette anklaget ham for å tilegne seg hemmelig materiale på ulovlig vis. Dette avviser Mostad og viser til at boka er blitt til som et resultat av nesten ti års forskningsarbeid.

Sverre Dag Mogstad definerer i sin bok om Frimurerordenen til å være et kristent mysteriefellesskap. Dette finner han har røtter i en rekke ulike mystiske tradisjoner fra middelalderen, munkeordenen, gnostisisme,

kabbalisme (jødisk mystikk) og opplysningstidens romantikk.

På bakgrunn av sin omfattende dokumentasjon og analyse av frimureriet, konkluderer Mogstad med at ordinerte prester ikke bør være medlemmer av ordenen, og at Den norske kirke må avklare sitt forhold til ordenen. I dag er ca. 100 norske prester med i Frimurerordenen. Den har 17.000 medlemmer i Norge. Ordenens høyeste prelat er domprost Leif Ottersen som innehar XI-graden i ordenen. Den høyeste graden er XII. Den innehas i dag vel bare av ordenens stormester, professor dr. med. Ola Knutrud.

Vi bør være takknemlige for denne boken. Den viser med overbevisende klarhet at det er umulig for en kristen å være med i Frimurerordenen. Den katolske kirkes offisielle syn på den som er med i ordenen, er at han er fanget av en alvorlig synd. Det må også være vårt syn. Mystikk, gnostisme og opplysningsfilosofi ikledd kristen ramme er overhodet ikke formlig med bibelsk kristendom.

EIVIND GJERDE

Sverre Dag Mogstad:
Frimureri – mysterier, fellesskap, personlighetsdannelse
Universitetsforlaget AS 1994
352 sider – kr. 298,- (hft.)

folkeslagene! Helt fra syndefallets dag har Gud gjennom forkynnelsen av *lov og evangelium* arbeidet på å opprette et *nytt rike* i denne verden. Det skjer ved at hjertet blir *gjenfødt* når evangeliet forkynnes! – «Heller ikke skal de si: Se her eller der er det. For se, *Guds rike er inne i dere*» (Luk 17,21).

Andre begivenheter i historien har kun sin betydning i den grad de er for-

bundet med dette mål, nemlig Guds plan med sitt rike.

Om en større sak skjer på det rikspolitiske plan, bør vi spørre: Hvilken sammenheng har dette med Guds rike? Eller om noe uforståelig hender deg personlig, må du spørre: Hva vil Gud lære meg gjennom dette?

Det er en plan og mening med alt. Og vi behøver ikke å komme i tvil om Guds kjærlighet og

rettferdighet – om ikke vi forstår alt. Vi bør øve oss til å bedømme alt ut fra Guds evige frelsesmål.

I Åp 5,1-4 leser vi om *fremtidsboken*. Den beskriver Guds førelse av sine barn frem mot målet i himmelen. For det som skjer i denne verden har det ene mål at de frelste skal føres som en ren brud frem for brudgommen – Jesus i herlighet!

(Forts. i neste nr.)

«...om en husholdning i tidenes fylde: å samle alt til ett i Kristus, både det som er i himmelen og det som er på jorden» (Ef 1,10).

En husholdning i tidenes fylde

Efeserbrevet (V)

AV KJELL DAHLENE

«Regnskapet gikk opp!» Utbruddet kom fra en av elevene på «Handel og kontor». Oppgaven hadde vært vanskelig. Det hadde vært mange konti å forholde seg til og lett å miste oversikten. Men endelig falt alle brikkene på plass.

En kristen kan til sine tider bli ganske forvirret når en prøver å fordype seg i det store «regnskapet» som heter Guds rike i denne verden. Det kan oppstå når en sitter over en åpen bibel, og det er vanskelig å forene de mange tingene en møter. Eller det er når egne og andres erfaringer kollidere så ettertrykkelig.

Av og til spør vi bekymret hvordan det skal gå med Guds rike. De nedbrytende kreftene er så sterke, forførelsene så mange og troens mot så lite. Vil Gud bli den store taperen?

Ordet i dag fra Efeserbrevet skal minne oss om at Gud ikke har mistet oversikten. Han styrer alle ting ved sin nådes makt til sitt endelige mål. Hva Gud har bestemt, skal han fullføre.

En husholdning

Bibelen vår forteller oss om mange husholdninger fram gjennom Skriftens historie. En husholdning kan både være materiell og åndelig. En materiell husholdning består i eienedom, dyr, penger, naturressurser o.l. En åndelig

husholdning inneholder hvordan Gud har åpenbart sin frelse til forskjellige tider. Den har ikke i alle tidsperioder vært like klar. Dette har også hatt å gjøre med husholdernes (forvalternes) innsikt, erfaringer og evner til å ta imot hva Gud har gitt og dermed evne til å formidle det videre.

Bibelen selv skjerner mellom den nye og den gamle pakt. Den nye pakt kom med en bedre pakt, bedre løfter og et bedre offer. Paulus tar dette fram senere i Efeserbrevet der han taler om sin husholdning:

Den var ikke i tidligere tidsalder gjort kjent for menneskenes barn slik som den nå er blitt åpenbart for hans hellige apostler og profeter i Ånden (Ef 3,5).

Noen har laget en hel lære om tidshusholdninger ut fra dette. De forskjellige tidshusholdningene opptrer som selvstendige enheter og har sine egne lover. Dette kan lett føre på avveier hvis en lager egne doktriner (læresetninger) for de enkelte tidshusholdninger. Men det kan gi gode historiske oversikter dersom en tar fram de spesielle trekkene ved de forskjellige tidsepoker.

Også kirkens historie er full av forskjellige husholdninger. Alle kristne har ikke hatt de samme muligheter. Det har vært tider med svært uklar forkynnelse. Tider med hardnakket forfølgelse og forførelse. Men også tider med rike vekkelser og fornyelse for Kristi meninghet. Det har vært tider som har omskapt folk og nasjoner. Forkynnelsen har vært klar og sterk.

Bibelstudie-serie

Forskjellige kristne idealer har vært toneangivende opp gjennom tiden. Det er ikke vanskelig å peke på forskjeller.

Bibelen taler videre om husholdning som et personlig anliggende. Den enkelte kristen har fått en husholdning til forvaltning. Det er det innsyn Herren har gitt den enkelte i evangeliet og de erfaringer samfunnet med Gud gir. Videre er det Guds kall til tjeneste og den utrustning den enkelte har fått.

Ettersom enhver har fått en nådegave, så tjen hverandre med den som gode husholdere over Guds mangfoldige nåde (1 Pet 4,10).

Et særlig forvalteransvar blir lagt på dem som skal tjene i Guds menighet i forkynnelse og undervisning.

Så la da enhver se på oss som Kristi tjenere og som forvaltere av Guds hemmeligheter. Av forvaltere blir det ellers krevd at de må vise seg tro (1Kor 4,1-2).

Guds tanke og mål er at alle husholdninger skal samles i en husholdning. Denne skal skje i...

Tidenes fylde

Bibelen forteller oss at Gud er Herre over tiden. Selv er Den evige Gud løst fra tiden. Men Guds inngrep dirigerer tiden. Alle tider er i hans hånd.

Den evige Gud grep inn i tiden på en avgjørende måte da han sendte sin Sønn for å frelse verden.

Men da tidens fylde kom, utsendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven, så vi skulle få barnekår (Gal 4,4-5).

Dette var *tiden* i bestemt form. Det avgjørende inngrep fra himmelens Gud. Men i dette verset i teksten står ordet i flertall, «tidenes fylde». Her samles de mange tider seg i et brennpunkt. De blir knyttet sammen. Vi diskuterer om tiden kommer eller om tiden går og blir vel vanskelig enige. Her blir vi stanset for at tiden ikke forsvinner. Gud skal samle alle våre tider.

Tidenes fylde vil videre si at Gud vil fylle innholdet av denne tiden. Han er mektig til å fylle alt i alle (Ef 1,23).

Tidenes fylde har dette mål:

Å samle alt til ett i Kristus

I 1930-utgaven av Bibelen stod det «at han etter vilde samle alt til ett i Kristus». Dette tilkjennegav at han på ny, enda en gang, ville samle alt til ett. Men dette «etter» er blitt borte i de nyeste oversettelsene. Ordet som her er brukt er «rikt i hentydninger og betydninger» (Kittel/Friedrich: Theological Dictionary of the NT) og lar seg også forsvare.

Kan vi se noen hentydninger til at alle tråder har vært samlet tidligere?

Vifinner alle tråder, alle hensyn og muligheter, alle ressurser og alle offer samlet i evighet. Før menneskets skapelse og fallets gru, var alle konsekvenser tatt med. Utvelgelsen, forutbestemmelsen og forløsningen var forutbestemt. Alt ble knyttet til Jesus, samlet i ham.

Videre ble alt samlet til ett i Jesu offerdød på Golgata. Korset ble det store møtestedet hvor alle tider

og tidsalder ble samlet i et knutepunkt.

Jesus gjorde dette klart for sine disipler før han gikk inn til lidelsen.

Nå holdes dom over denne verden. Nå skal denne verdensfyrste kastes ut. Når jeg blir opphøyet fra jorden, skal jeg dra alle til meg. Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle dø (Joh 12,31-33).

Helt fra Peter bekjente at Jesus var Messias, den levende Guds Sønn, hadde Jesus talt med sine disipler om *at* han skulle dø. Men de var trege til å høre og fatte dette budskapet.

Nå like før lidelsen forteller han dem ikke bare at han skal dø, men også *hvilkens karakter* hans død skal ha. Han skal dra alle til seg. Alle menneskers liv fra vugge til grav, fra det første menneske Adam til det siste menneske som setter sine føtter på denne jord. Hele deres livstid var med på Golgata. Der måtte også Djevelen og hele ondskapens åndehær i himmelrommet møte opp. Og ved dette møte ble synden sonet for alle mennesker. Menneskets misgjerninger på alle deres villfarne veier, rammet Guds Sønn.

Vi for alle vill som får, vi vendte oss hver til sin vei. Men Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham (Jes 53,6).

Når David sier at «I din hånd er mine tider» (Sal 31,16), gjelder det ikke bare ham, men alle mennesker med all den synd de har gjort på alle sine veier. Det lå i det beger Jesus Kristus ble rakt da han hang under Guds vrede. Dette tar også Hebreerbrevets forfatter fram når han sier: →

I så fall måtte han ha lidt mange ganger fra verden ble grunnlagt. Men nå er han blitt åpenbart en gang ved tidenes ende for å borta synden ved sitt offer (Heb 9,26).

Vi tenker at tidenes ende er en dag som kommer, men her får vi høre at det er en dag som har vært. I Jesu død var alle våre tider samlet. Resultatet: En evig forløsning – en evig frelse.

På denne bakgrunn forstår vi at *etter* (i 1930-oversettelsen) kan være meaningsfylt å få med. For denne samling som det er tale om her, er målet for og den endelige virkelig gjørelsen av det som har vært.

Hva denne husholdning ikke innebærer

Det er en teologisk retning som kalles universalismen som mistolker noen av disse ordene som vi har nevnt. De setter ikke bibelstedene inn i den rette sammenheng og heller ikke i lys av Skriftens samlende vitnesbyrd. De

bygger en lære om at alle mennesker skal bli frelst til slutt. Noen går til og med så langt at de hevder at også Djevelen og de onde ånder til slutt skal overvinne alle hindringer og nå fram til den endelige enheten i Guds rike.

Denne retningen har sine lærere som bygger opp et teologisk system. Men enda flere er de prester og forkynnere som taler som om alle mennesker blir frelst. Evighetsalvoret om de to utganger på menneskelivet er blitt borte, frelse eller fortapelse.

Vi må ikke glemme at i hele dette avsnittet som vi her har foran oss, er oss et nøkkelord. Oss er ikke hvem som helst, men de som tror på Kristus Jesus. Bare disse mennesker har del i denne husholdningen og vil oppleve dens velsignelse.

Hva innebærer denne husholdningen?

Dypest sett er det en hemmelighet. Denne hemmelighet kan ikke fattes i denne verden. Den sprenger de grenser som denne syndens verden setter for et Guds barn. Likevel vil vi gi noen antydninger.

1. Det skal være én husholdning

Det vil si at alle har adgang til de samme ressurser og skal forvalte de samme goder. Alle grenser er revet ned. Friheten vi er kjøpt til i Kristus når sin fulde. Da vil alle sider og alle konsekvensene av Gal 3,28 gjelde fullt ut. «Her er ikke jøde eller greker, her er ikke mann eller kvinne. For dere er alle én i Kristus Jesus». Alle nedbrytende forskjeller er borte.

2. Det himmelske og det jordiske skal forenes

a: Siden syndefallets dag har det vært en avstand mellom det himmelske og det jordiske, ja, en iøynefallende disharmoni. Det var ingen forbindelse mellom det jordiske og det himmelske og ingen evne hos det jordiske til å nå det himmelske. Dette gav Jesus uttrykk for slik:

Og ingen har steget opp til himmelen uten han som er steget ned fra himmelen. Menneskesønnen som er i himmelen (Joh 3,13).

Jesus forenet det himmelske og det jordiske da han ble menneske. Og i Kristus finner det himmelske og det jordiske sitt samlingspunkt.

Nå vet vi hva som særpreges himmelen i dens forhold til Kristus. «Himmelen forteller Guds ære» (Sal 19,2). «Og alt i hans tempel sier: ÅEre» (Sal 29,9).

Men gjennom Guds barns forløsning skal også de jordiske ting finne sin gjenløsning. «For skapningen venter og lengter etter at Guds barn skal bli åpenbart» (Rom 8,19). De jordiske tingene ble skapt for å være Kristus.

For av ham og ved ham og til ham er alle ting. Ham tilhører øren i all evighet. Amen (Rom 11,36).

De jordiske tingene er ikke syndige i seg selv, men i dag tjener de en ond herre. Alt det gode i denne verden kommer fra lysetnes far (Jak 1,17). Djevelen makter ikke gi mennesket noe virkelig gode, bare forvrengninger.

I denne éne husholdningen skal alt det jordiske tjene i overensstemmelse med sin himmelske intention. →

Lov og nåde

*Når jegsov
i mine synder,
kom en ren og hellig
tukter (Gal 3,24)
– Herrens lov,
som min formynder –
og han spurte etter
«frukter» (Gal 5,22)
– etter hvert motiv.
Og jeg – døde ved bok-
staven (2Kor 3,6)
men i Kristus – nåde-
gaven (2Kor 5,15-17)
– fikk jeg evig liv!*

OLAV NERGÅRD

BESTILL BIBELSK TRO!!

Send meg Bibelsk Tro hele 1995. Ordinært abonnement (kr. 100,-). Studentpris kr. 70,-. (*Stryk!*)

GAVE: Send et årsabonnement til:

1) Navn/adr.:

.....

2) Navn/adr.:

.....

Send meg Bibelsk Tro hele resten av 1995 og de av tidligere nummer det finnes restopplag av. Bet. bare kr. 150,- – gratis tilsendt.

Bet. på forhånd (postgiro 0825 0578300 – bankgiro 3290.07.77786)/Send undertegnede girokort. (*Stryk!*)

Navn/adr.:

.....

b: Det som er i himmelen og det som er på jorden, synes i sammenhengen mest å gå på ting, men en kan ikke utelukke at det også går på levende og døde. De som er døde i troen på Kristus har gått inn i den tredje himmel og får nytte å være i Jesu nærhet og pleie felleskap med ham. Men de som fortsatt er på jord, er den stridende menighet og er fortsatt underveis. Men de er på vei til målet.

Da den ene husholdningen kommer smelter alle Guds barn sammen i den store husholdningen og nyter alle de goder Faderen har forberedt for dem.

3. Kristus er husholdningens samlingspunkt

Det var Kristus som var sentrum både for tro og tilbedelse, håp og lengsler. Guds barn trodde uten

å se, men i denne husholdning skal de se og kjenne fullt ut hvem Kristus er og hva han betyr.

Alt som skygget for Kristus er borte. Alle «hvorfør»ene får sitt lykkelege svar. Lengslene når sitt mål. De øser av frelseskilden som er bunnløs.

De bærer alle det samme preg. «De skal se hans ansikt, og hans navn skal være i deres panner» (Åp 22,4). Da de fikk se ham ble de ham like. Stridens og forkrenkelighetens verden og de spor den satte er for evig visket ut.

De synger alle den samme sangen. Den lyder fulltonende til Jesu pris og ære.

Og de synger en ny sang og sier: Verdig er du til å ta imot boken og åpne seglene på den, fordi du ble slaktet og med ditt blod kjøpte oss til Gud av hver stamme og tunga og folk og ætt, og gjorde dem til et kongerike

Porto
kr. 3,50

Til

Tidsskriftet
BIBELSK TRO

Postboks 264

4350 NÆRBØ

og til prester for vår Gud. Og de skal herske som konger på jorden (Åp 5,9-10).

4. Alt skal bli til ære for Kristus

Inn i denne husholdning bærer Guds stridende menighet sine erfaringer i samfunnet med Jesus. De mange vitnesbyrd om hans ledelse, makt og bevarelse. De mange gjerninger som var gjort i hans navn. Alle prøvelser og lidelser troen hadde ført dem gjennom. Men ved hans føtter legges de ned slik de 24 eldste gjorde med sine kroner (Åp 4,10). Alt var virket av ham og alt er til ære for ham. Lyset og herligheten faller over Kristus. Alt peker bare en vei i denne husholdning. Kristus skal ha æren i evigheters evighet.

(Forts. i neste nr.)

Nye talekassetter

med forstander Hans Erik Nissen

fra Bibelhelg Undheim/Nærø

10.-12. mars 1995

- N 1: Når Kristi kraft fullendes (Hos 2,16-17)
- N 2: Jeg er døren (Joh 10,9)
- N 3: Når ruinene gjenreises (Jes 61,1-11)
- N 4: En stor tro (Mat 15,21-28)
- N 5: Livets vann (Åp 22,1-5)

Pris: Kr. 50,- + porto.

Bruk gjerne kupongen under!

Ikke betalt?

Vi vil gjerne minne om bladpengene for dette året. Ved gjennomsyn i vårt kartotek viser det seg at noen ikke har betalt for 1995 ennå. Håper at også dere setter pris på bladet og fortsett vil ha det tilsendt!

Post-/bankgiornr. finner du på side 1.

Takk!

RED.

Bibelsk Tros Kassettjeneste

1	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Skriften alene	Frøyland, febr. 1994
2	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Arbeid på deres frelse med frykt og beven	Frøyland, febr. 1994
3	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Lekmannsbevegelsens farer og muligheter	Frøyland, febr. 1994
4	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Et blikk på åndssituasjonen i dag	Moi, nov. 1994
5	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Jordens salt – verdens lys	Moi, nov. 1994
6	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Lekmannsbevegelsen i et sekularisert samfunn	Moi, nov. 1994
7	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Farene ved den bibelkritiske teologi – Fra Calmeyergatmøtet til vår tid	Dagen-møte, febr. 1995
8	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Endetidens forførelser	Dagen-møte, febr. 1995
9	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Jesus alene (Mat 17,1-9)	Dagen-møte, febr. 1995
10	<i>Carl Fr. Wisloff:</i>	Kan strømmen snu?	Dagen-møte, febr. 1995
100	<i>Norvald Yri:</i>	Samling om Guds Ord – oppgjør med bibelkritikken	Frøyland, febr. 1994
101	<i>Norvald Yri:</i>	Ordet om korset	Frøyland, febr. 1994
102	<i>Norvald Yri:</i>	Misjon eller dialog	Frøyland, febr. 1994
103	<i>Norvald Yri:</i>	Bibelsk vekking (1)	Norheimsund, nov. 1993
104	<i>Norvald Yri:</i>	Bibelsk vekking (2)	Norheimsund, nov. 1993
105	<i>Norvald Yri:</i>	Bibelsk vekking (3)	Norheimsund, nov. 1993
106	<i>Norvald Yri:</i>	Korleis styrke truskapen mot Guds Ord?	Norheimsund, nov. 1993
107	<i>Norvald Yri:</i>	Guds faste grunnvoll står	Dagen-møte, febr. 1995
108	<i>Norvald Yri:</i>	Jeg vet min gjenløser lever	Dagen-møte, febr. 1995
200	<i>Finn Jarle Sæle:</i>	Bibelkritiske tanker i lærebøkene	Frøyland, febr. 1994
201	<i>Finn Jarle Sæle:</i>	Bibelens inspirasjon og autoritet	Moi, nov. 1994
250	<i>Sigurd Grindheim:</i>	Homofili i kirken og bilden	Dagen-møte, febr. 1995
800	<i>Eta Linnemann:</i>	Min vei fra bibelkritikken til Bibelen	Bore kirke, jan. 1994
805	<i>Wayne Grudem:</i>	Gjenoppdag bibelsk mannlighet og kvinnelighet (2 kass.)	Riska, sept. 1994

BØKER:

950 *Eta Linnemann:* Guds Ord og bibelkritikken (kr. 89,-)

1994

Kassettpris kr. 50,-

Skriv til Bibelsk Tros Kassettjeneste, postboks 116, 4330 Hommersåk.

Jeg bestiller kassett nr.:

Navn/adr.:

Medarbeidere/ skribenter:

Immanuel Fuglsang: Født 1947 i Danmark. Bankprokurist. Forkynner i Luthersk Missionsforening.

Eivind Gjerde: Født 1965 i Bergen. Misjonsskolen på Fjellhaug 1985–89. Teologisk embeteksamen 1991. Feltprest 1991/92. Fra høsten 1992 delt stilling som forkynner i NLM og lektor ved Kvitsund gymnas.

Sigurd Grindheim: Født 1968 i Oslo. Misjonsskolen på Fjellhaug 1987–91. Gresk mellomfag 1993. Studerer nå teologi på Menighetsfakultetet. Frilansjournalist i Dagen og fritidsforkynner i Oslo krets av NLM.

Jonas Hodnefjell: Født 1917 på Mosterøy. Forkynner i NMS 1939–57. Vaktmester på Misjonshøgskolen 1957–79. Frivillig forkynner i DISM og medlem av Stavanger kretsstyre av DISM i flere år.

Karl K. Riis: Født 1938 i Danmark. 1-årig bibelskole på Fjellhaug 1963–64. Forkynner i Luthersk Misjonsforening 1964–76. Bibelskolelærer ved L. M. Højskole, Hillerød fra 1977.

Dag Risdal: Født 1934 i Støren. Cand. real. Studiesekretær i Indremisjonsselskapet. Bibelskolelærer på Fjellhaug 1969–89. Fra 1989 forkynner i NLM.

BIBEL- OG BEKJENNELSESSAMLING

Mosby bedehus, Kristiansand, 18.–20. august 1995

Motto: «Med Bibelen – mot strømmen»

Fredag 18.9.: kl. 19.00: Åpningsmøte/bibeltine.

kl. 20.30: Bibeltine v/misjonsskolelærer Norvald Yri.
Sang av Harald Nilsen og Aksel Knutsen.

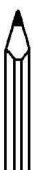
Lørdag 19.9.: kl. 16.00: Bibeltine v/Norvald Yri.

kl. 17.00: Bibeltine v/professor Carl Fr. Wisløff:
«Profetisk og apostolisk myndighet.»
Sang av Vadseth og Stormark.

kl. 19.00: Kveldsmøte. Tale av Norvald Yri og
Kristoffer Fjelde. Sang av «Solveig og Esther».

Søndag 20.9.: kl. 11.00: Formiddagsmøte. Tale av Carl Fr. Wisløff.
Yri deltar. Sang av Mosby Damekor.

Arr.: Lokal komite i samarbeid med Mosby bedehus

**Krogedal
bok & papir**

4350 Nærø – 4341 Bryne

**Høyland
og Jæren
FORBRUKS-
FORENING**

C

ISSN 0804-0532

Returadr.:
Postboks 264
4350 Nærø

((For ordet om korset er vel en darskap for dem som går forlapt, men for oss som blir frelst, er det en Guds kraft.))

(1Kor. 1,18)

Fra Varhaug gamle kirkegård. (Foto: Sverre Egeland)